

דברי הימים

ליקוטי דברי תורה על פרשת השבוע

נלקח מספר "שערי חיים" על פרשיות השבוע של מורינו הרה"צ שליט"א

כ"ב מנחם אב התשפ"ב
שנה י'
שבת מברכין חודש אלול
פרשת עקב
גיליון 446

ואכלת ושבעת וברכת

הקול עבר בעיירה במהירות - רב העיר רבי משה איוויער זצ"ל, החולה כבר זמן רב, הולך לשאת דברי פרידה מבני קהילתו, וכי הוא מבקש כי כולם יבואו. למותר לציין כי איש לא רצה להפסיד את רגעי ההוד של הפרידה מרבים האהוב, ולקבל עוד איזו הדרכה רוחנית מפי מורה דרכם. הרב נשא דברים ארוכים בענייני אמונה וחינוך הילדים, ענייני מצוות שבין אדם למקום ובין אדם לחברו.

לקראת סיום דבריו עצר הרב לשעה קלה, ואז אמר: "כידוע לכולם אחת הסכנות הכי גדולות בעיירה זוהי האש. היות והבתים עשויים מעץ, אם בית אחד נשרף כל הרחוב בסכנה מיידית. לא פעם באתם אלי לקבל סגולות נגד שריפות, ושאלו לאלה שביחם נשרף. לפני מותי אני רוצה לומר ולהבטיח, כי מי מבני העיירה שיתחייב לברך ברכת המזון רק מתוך סידור ולא בעל פה - לא תהיה שריפה בביתו!". כל בני העיירה כמובן קיבלו על עצמם באותו רגע לברך תמיד ברכת המזון מתוך הכתב, למעט אהר"ה שהדברים לא חדרו אל ליבו.

עברו שנים, לילה אחד התעוררו אהר"ה ואישתו בבהלה מצעקות שנשמעו מהרחוב. הם התלבשו במהירות, רצו החוצה, ונחרדו לראות כי הבתים בקצה הרחוב עולים בלהבות. הם ידעו כמו כל השכנים את משמעות הדבר - זה רק עניין של זמן עד שבתי העץ ידלקו בזה אחר זה מבלי שתהיה לכבאים יכולת להשתלט על הדליקה. אהר"ה ואשתו הסתכלו זה על זה מבוהלים, כשכל אחד מהם יודע בדיוק מה עובר בראשו של השני. "ר' משה" לחש אהר"ה בדמעות, "איך לא שמענו לעצתו של ר' משה?! לאחר מספר דקות התעשתה האשה ואמרה לבעלה: "אולי זה לא מאוחר מדי? רוצ' מיד לבית העלמין לקברו של רבנו, ותתחייב שם שמעתה ואילך תברך ברכת המזון רק מתוך הסיוד, ואולי זכות הצדיק תגן עלינו". אהר"ה שמע בקולה ורוץ לקיים את עצתה. ואכן באותו רגע בו גמר לומר את הבטחתו על קבר הצדיק, היה הרגע בו האש הגיעה לביתם. כל בתי הגויים עד לביתם נשרפו כליל, אולם ליד ביתם האש כבתה לפתע ללא הסבר. פעם ניגש אחד ממקורביו של הרב ר' שלמה זלמן אויערברך זצ"ל לרב ואמר לו שאינו זוכר אם ברך ברכת המזון אחרי שגמר לאכול ארוחת ערב. ר' שלמה זלמן שהכירו היטב אמר לו שלא יחזור ויברך. אחד הנוכחים שהיה במקום הביע את פליאתו בפני הרב, שהרי הלכה פסוקה היא שאדם המסופק אם ברך ברכת המזון עליו לחזור ולברך. הרב חייך ואמר: "זה נכון לגבי אדם שבטוח אכל אבל לא בטוח אם ברך, את היהודי הזה אני מכיר היטב, וברור לי לחלוטין, שאם היה מברך היה זוכר זאת, מפני שהוא מברך תמיד בכוונה עצומה. כמו כן אין ספק בלבי לגבי, שאם היה אוכל לא היה שוכח לברך, שכן הוא תמיד מלא בהכרת הטוב עצומה לה' יתברך על המזון", וסיים הרב בחיוך: "לכן לא נותרה לי מסקנה אחרת מלומר בוודאות כי הוא פשוט שכח לאכול ארוחת ערב בגלל שקיעתו בלימוד". הלכו הנוכחים לביתו של אותו יודי, ומצאו על שולחן את ארוחת הערב שלו שלמה כפי שאשתו הכינה לו...

בגמרא בבא קמא (דף ל"ב ע"ב): מאן דבעי מי שרצה להיות (למהוי חסידא לקיים מילי דברכות. ועיין בראשית חכמה שהרוצה להיות חסיד שיקרא זרע אברהם אוהבו, צריך להיות שמח בהיותו מברך ברכת המזון. ולתת שבח והודאה להשי"ת שברא הדבר הזה, ועל ידי השבח מתדבק באהבת הבורא ובגדולתו וברוממותו, וכל הנשמות כולם משבחין להבורא יתברך מפני הטובה שקיבלו ממנו, ולסיבה זו תיקנו חז"ל לברך על כל דבר ודבר, כדי שיזכור האדם אהבת הבורא והשגחתו עמו בכל עת, שברא הדבר ההוא על ידי שפעו בכדי שיהנו הברואים, ועל ידי זה האדם דבק בו ית. לעולם עד כאן לשונו הקדוש.

בגמרא בברכות (דף נ"א) מסופר על רבה בר בר חנה שהצטרף לשיירה שהלכה למקום מסויים. כשהם עזרו לארוחת צהריים, הוא נטל את ידי לסעודה ואכל לחם אך שכח לברך את ברכת המזון. אחרי שהשיירה יצאה לדרכה נזכר רבה כי הוא עדיין לא בירך וביקש לחזור למקום בו הוא אכל, מכיוון שההלכה קובעת שיש לברך את ברכת המזון באותו מקום בו נערכה הסעודה. "מה אעשה?" הוא חשב לעצמו. "אם אומר להם שאני רוצה לשוב על עקבותיי כדי לברך ברכת המזון, הם יאמרו לי: 'ברך כאן, הרי בכל מקום בו תברך בורא העולם ישמע את ברכתך?'". מוטב שאומר להם ששכחתי יונה עשויה זהב". וכך הוא ביקש מאנשי השיירה להמתין לו כיוון שהוא שכח במקום החניה יונה עשויה זהב. האנשים כמובן קיבלו לרוחו והסכימו לחכות עד שהוא ילך ויביא את התכשיט היוקרתי. הלך רבה בר בר חנה, בירך את ברכת המזון, ואז אירע נס ובמקום הופיעה יונה של זהב. ומדוע דווקא יונה? שכן כנסת ישראל נמשלה ליונה. המגיד מדובנא ז"ע היה מסביר את גודל ענין ברכת המזון כדרכו במשלו: מעשה באלמן, שהיה לו בן יחיד מאשתו, והיה חביב עליו עד מאד. לימים נשא אשה שנייה, אלמנה אף היא, שהיתה לה בת מנישואיה הראשונים. היה הבעל חושד באשה, שהיא מבכרת את בתה ודואגת לה לכל צרכיה, ומזניחה את בנו במאכלו ובבגדיו. והיתה האשה חושדת בבעלה, שהוא מאיר פניו לבנו ומפנקו ומבכרו על פני בתה. לאמיתו של דבר צדקו שניהם, שכן אף בלא יודעין האדם קרוב אצל עצמו ובשרו, משום כך שררה מתיחות בביתם ושלום הבית הופר. לימים גדלו הבן והבת, וההורים נזכרו ביניהם להשיאם זה לזו. הקימו בני הזוג בית נאמן בישראל ודאגו האחד לרעהו. והוריהם דאגו לשניהם והרעיפו עליהם אהבה, ומני אז שרר השלום במעונם. ואדרבה, ילדיהם - שהיו קודם לכן סיבה לפירוד הלבבות ביניהם - היו עתה הסיבה להידוק הקשר ולאחווה.

והנמשל: הקב"ה ברא את האדם כשילוב של גוף ונשמה, גשמיות ורוחניות. אבל בין בני זוג אלו שוררת מתיחות מתמדת, כי הנשמה אוהבת את בני טיפוחיה, וחפצה להתעלות ולהזדכך בתורה ובמצוותיה, ואילו הגוף אוהב את נעמני העולם ואת חמדויותיה. אבל קיימת דרך אחת להשכין ביניהם שלום ואחווה, והיא, אם ידע האדם, שכל מזונו וסיפוק רצונותיו יתנים לו מאת הקב"ה, ויודה לו על מזונו תחילה וסוף, יהיה המזון גורם להכרת הטוב ולעבודת הבורא, או אז ישמחו בו שניהם כאחד! ועל כך באה ההודאה, על הטובה המושלמת והכפולה שבנתנת המזון + ובהכרה בכך "שאתה זן, ומפרנס אותנו תמיד בכל יום, ובכל עת ובכל שעה!"

וכבר סח הרה"ק בעל החידושי הרי"ם ז"ע: בפרקי אבות (ג.ג) שנינו: "שלושה שאכלו על שולחן אחד ולא אמרו עליו דברי תורה כאילו אכלו מזבחי מתים". ומפרש רבי עובדיא מברסנורא ז"ע חידוש גדול וכוונתו: כך שמעתי, כי בברכת המזון שמברכין על השולחן יוצאים ידי חובה ונחשב כאילו אמרו עליו דברי תורה. לעומתו, יש מן הפוסקים שקבעו כי צריך ללמוד בעת הסעודה ממש ואין יוצאים בברכת המזון. ונראה לי ליישב - המשך בעל החידושי הרי"ם ואמר, שאינם חולקין, אלא רבי עובדיה מברסנורא יצא במדבר שאוכל לפני ה', ובסוף הסעודה מברך ברכת המזון ויודע לפני מי הוא מברך, ונותן הודיה למי שנתן לו המזון - שאין לך דבר תורה גדול מזה!...

הצורף

זמני שב"ק

6:35	מנחה וקבל"ש א':
6:45	פלא המנחה:
7:05	סופ"ז הדלה"נ למנין א':
7:59	הדלקת הנרות:
8:10	מנחה וקבלת שבת:
4:41	עלות השחר:
5:53	הנץ החמה:
8:00	דף היומי:
9:28 - 8:52	סופ"ז ק"ש:
9:00	שחרית:
6:00	מנחה מנין א':
	ולאחריו פרקי אבות
8:10	מנחה וסעודה ג':
9:09	מוצאי שב"ק:
9:27	מוצאי שב"ק ר"ת:

זיכוי הרבים

רכשו לכם הזכות להפצת הגיליון "דברי חיים" להצלחה וישועה בכל העניינים או להנצחת קרוביכם

kehilasdivreichaim@gmail.com

נדבת

הדפסת הגיליון והפצתו

נדבת ידידנו הר"ר מענדל טייטלבוים הי"ו

לעי"נ אביו ר' יצחק דוד בן ר' נחמן אלימלך ז"ל וזוגתו מרת יטלא בת ר' אברהם ע"ה ת.נ.צ.ב.ה

והיה עקב תשמעון וגוי:

איתא בספיה"ק אין והיה אלא לשון שמחה, על ידי שמחה אפשר לבוא לשמיעת התורה והמצות, ואמר הרה"ק ר' אהרן מקארלין ז"ל יכול להיות ששמחה מצד עצמה אינו מצוה, ויכול להיות שעצבות מצד עצמה אינה עבירה, אבל מה ששמחה יכול להביא אין שום מצוה יכול לעשות ומה שעצבות יכול להביא אין שום עבירה יכול לעשות, והאריז"ל היה אומר שכל המדרגות שלו בא משום השמחה העצומה שהיתה לו בשעת עשיית מצוה.

כח"י פי' על עקב תשמעון שקאי על מצות קלות שאדם דש בעקביו, וכתב צנצנ' סופר שרש"י רוצה ליישב הקושיא הלא שכר מצוה בהאי עלמא ליכא ולמה כתב התורה שכר על שמיעת התורה והמצות, ועל זה מתרץ שאף שאין שכר על המצוה עצמה, אבל על הטירחא שהאדם מטריח עצמו לדבר מצוה, על זה מגיע לו שכר, ומה שאדם דש בעקביו שהולך למרחקים כדי לעשות מצוה, כגון שמטריח עצמו לילך לתפילה בציבור וכדומה, על זה שפיר מגיע שכר.

"עקב" כתנא דזי אליהו איתא אהא דשש אלפים הוי העולם שנים מהם תוהו שנים מהם תורה ושנים מהם ימות המשיח, והנה מבואר בע"ז ט: דשני האלפים האחרונים התחילו קע"ב שנה אחר החורבן, וכתב צנצנ' קצנ' עני שזה מרומז בפסוק הנ"ל והיה "עקב" דהיינו בקע"ב שנה אחר החורבן אז תשמעון פעמי משיח צדקינו.

והיה עקב תשמעון:

מרומז שבת כן מבואר בפענח רזא וגם במדרש איתא בתחילת הפרשה ענינה של שבת, י"ל כי עיקר הפרשה ענינן של שבירת הלוחות אבל נשאר הברית של לוחות הראשונות ולכן מרומז עקב התיבות של לוחות הראשונות במיוחד ולא השניות כי הברית נשאר ולכן שבת לא נשבר כמבואר באמרי אמת, ואף מילה ותורה ג"כ יש ענין של ברית אבל שייך גם לאוה"ע במקצת משא"כ שבת, ולכן כ' בתורה שני לוחות הברית דוקא ולא שני לוחות אבנים, כי ענין הברית נשאר.

יש דיון בראשונים ובאחרונים האם הלכו יחף במדבר או לא, בפרשתינו ה' ורגלך לא בצקה, ובפרש כי תבא כ' נעלך לא בלתה מעל רגליך, צדנינו צחיי כ' שהלויים הלכו יחף כי היו נושאי הארון, וצלפנט פענח איתא דבני ישראל הלכו יחף כי היו מנודים לשמים, ובדברי דוד כ' שהלכו במנעלים בלי שוליים משום ענני כבוד וכנראה שעדיין יש ע"ז שם מנעלים וצל"ע בזה.

ושמרתם ועשיתם אותם ושמר הי אלקיך לך את הברית ואת הווסד:

בהציווי כתיב לשון רבים "ושמרתם ועשיתם" ובשכר המצוה כתיב לשון יחיד ושמר ה"א לך", ולכאורה יש להבין למה משנה מלשון רבים ללשון יחיד, וכתב צנצנ' חמדה כי אף שהציווי נאמרה לכלל ישראל, אבל השכר אינו שוה לכל, כי יכול להיות פעולה אחת שבאופן חיצוני אין חילוק מי העושה, מכל מקום אם עושה ביותר כונה והתעוררות מגיע לו שכר ביותר, לכן לענין השכר כתיב לשון יחיד, כי כל יחיד ויחיד נידן לפי כונתו.

והסיר הי ממך כל חוליו וגוי ונתתם בכל ש"א:

י"ל לפי המבואר בספיה"ק שאפשר להעביר מחלה מישראל לנכרי עפ"י מה דמבואר בברכות דף ס"ב: ואתן אדם תחתיך אל תקרי אדם אלא אדום, ומוצא צנצנ' הרה"ק ר' מאיר'ל פרעמיסלאן ז"ל שפי' הגמ' בברכות דף ל"ד: שרחב"ד שהיה מתפלל על החולים ואומר זה חי וזה מת, אמרו לו מנין אתה יודע, אמר להם אם שגורה תפילתי בפי יודע אני שהוא מקבל, ויש להבין למה היה צריך להגיד שזה מת, ופי' הכונה שרחב"ד היה ממשין המחלה מישראל להנכרי, ולכן היה אומר זה הישראל חי וזה הנכרי מת, והענין הוא שכיון שנגזרה הגזירה קשה לבטלו אלא אפשר להעבירו, כמו שאומרים "מעבירין" את רוע הגזירה.

למען עונותיך לנסותך לדעת את אשר בלבבך וגוי ויענך וירעיליך ויאכלך את המן:

צנצנ' קהלת משה מציא המשנה בפרקי אבות פרק שישי כך הוא דרכה של תורה פת במלח תאכל ומים במשורה תשתה, כי התלמוד חכם והיר"ש מסתפק במועט ואינו להוט אחר תאוה עוה"ז, והנה במן היה אפשר לטעום על המטעמים שבעולם, אמנם הת"ח ויר"ש הסתפקו במועט ולא רצו לטעום במן אלא טעם של פת חריבה, ורק בעלי תאוה התאוו לטעום בהמן טעם של מאכלים ומעדנים שמנים, וזהו הביאור כאן שכדי לנסות האדם לידיע אם הוא בעל תאוה ומחשבתו בענינים גשמיים או שהוא איש רוחני ומסתפק במועט, היה ההבחנה על ידי המן, שבזה היה לראות מה בלבב כל או"א.

ואכלת ושלעת וברכת את היא על הארץ הטובה אשר נתן לך:

עי' ש"ך על התורה ש' דבר נפלא שהאוכל ומברך אח"כ זוכה לאחר פטירתו שיהיה לו מנוחה מכל הרימה ותולעה וסרחון הבא על גופו של האדם, וזה הפי' על הארץ הטובה פי' גופו הנקבר בארץ, ואלמו"ר ז"ל אמר לפי"ז מובן למה תיקנו בט"ו באב ברכת הטוב והמיטיב שניתנו הרוגי

ביתר לקבורה ולא הסריחו, כי י"ל שהיו נזהרו בברכת המזון ולכן לא הסריחו, ומשום כך תיקנו דוקא בברכת המזון ולא ברכה גרידא, [אל יחסרנו פי' אין חסרון אותיות סרוחן].

והיה אם שלכזו תשלכזו את הי אלקיך:

העידותי בכם היום כי אבוד תאבדון, הקושיא ידוע דקיי"ל אין והיה אלא לשון שמחה, ולמה בשכחת ה' כתיב לשון של שמחה, וי"ל עפי"ד הספורנו בחטא העגל דכתיב וירא את העגל והמחולות וישלך את שני לוחות האבנים, שמעצם חטא העגל לא הי שובר האבנים כי כל העושה עבירה יכול לעשות תשובה, אבל כיון שראה המחולות דהיינו שעשו העבירה בשמחה, זה חרה לו למשה הרבה מאוד, וזה הביאור והיה אם שכח תשכח שאם תשכחו את ה' ויהיה לך שמחה מזה אזי אבוד תאבדון, אבל אם נשבר לבו בקרבו בעת עברו עבירה אזי ומודה ועוזב ירוחם.

ארץ אשר הי אלקיך דורש אותה תמיד מרשית השנה ועד אחרית שנה:

כתב היקמח משה שבתחילה כתב "השנה" בה' הידיעה, כי בתחילת כל שנה חושבין ששנה זו יהיה שנת גאולה וישועה, אבל כשמגיעין לסוף השנה ורואים ששנה זו הוא כמו שאר השנים שנה פשוטה, לכן כתיב באחרית רק "שנה".

מעשה שבא איש א' להרה"ק מצעלזא זצ"ל והוא היה אוהד לבית בעלזא אבל הוא שלח הבן שלו ליונעוורסטי והיה מודרני, אמר לו הרה"ק בפרשה זו כתיב מצות תפילין ואח"כ ולמדתם אותם את בניכם ואח"כ מצות מזוזה, לכאורה היה צריך לכתוב מצות תפילין ומזוזה ביחד בלי הפסק של מצוה אחרת באמצע, אלא הענין הוא כמו שכל אחד מבין שמצות תפילין ומצות מזוזה לא נשתנה בימי משה רבינו שניתנה תורה בהר סיני, כמו כן אנחנו עושים המזוזות והתפילין בלי שום שינוי, דהיינו על הקלף ובדיו הנעשית באופן שקבלנו הלמ"מ, הגם שיש אופנים שונים איך לעשות הזמנינו נייר ודיו באופן יותר נאה, אעפי"כ לא ראינו תפילין ומזוזה מודרני, כמו כן חינוך הבנים והבנות צריך להיות באופן שקבלנו מהר סיני, תורה ציוה לנו משה מורשה, הוא ירושה מאבות אבותינו בלי שום שינוי.

יש דיון בין המפרשים מה עשו בני ישראל במדבר לענין תפילין, הגה"ק מהר"ל הכהן מלובלין זצ"ל כ' סברא שהיה להם ד' בתים ורק ב' פרשיות כי ואהבת והיה אם שמוע ניתן להם רק לאחר ארבעים שנה, אבל הבתים הם

הלכה למשה מסיני, והגה"ק מהרמ"מ מליצאוויטש זצ"ל הביא ראייה נפלאה מרש"י בפרשת בא שכ' על טוטפות טט בכתפי ופת באפרקי שהם אדבע "בתים" ובפרשת ואתחנן כ' שהם ארבע "פרשיות", מנזא"ל כלזרי הגה"ק מהר"ל הכהן זצ"ל, אמנם האמרי אמת הוכיח שלא כדבריו אלא שהיה להם פרשת והיה אם שמוע גם ביציאתם ממצרים, שבפרשה הקודמת המתחלת כי הארץ כ' רש"י שזה נאמר להם ביציאתם ממצרים, ובתחילת והיה אם שמוע כ' רש"י שזה המשך לפרשה דלעיל, משמע שוהיה אם שמוע נאמר להם ביציאתם ממצרים, ושמע ישראל הלא אמרו השבטים כמבואר במדרש פרשת ויחי, ויתכן מאוד שגם ואהבת בכלל, לכן נראה יותר שהיה להם כל הד' פרשיות ג"כ.

ולעבדו בכל לזבנכם:

עי' רש"י איזהו עבודה שבלב זה תפילה והביא ראייה ראשונה מדניאל ואח"כ מדוד המלך, ולפלא שהביא הראיה של דניאל ממה שאמר לו דריוש "אלקך די אנת פלח ליה תדירא" קודם להפסוק תכון תפילתי קטורת וגו' דוד המלך, וי"ל דרש"י מפרש בפשוטו של מקרא תיבת ולעבדו שענין העבד אינו רק בשעה שהוא עושה הפעולה אלא זה מהותו שהוא עבד, וכן המתפלל אין הכונה רק שיהיה נענה לבקשתו אלא שיהא מציאות של מאמין בכל דבר, וידוע דזרי אחת"ס שלכן אחר התפילה אומרים ברוך א' שבראנו לכבודו אף שקודם התפילה אומרים שלא עשני גוי דנח לו שלא נברא אבל אחר התפילה נח שנברא כי עם זו יצרתי לי תהלתי יספרו, עי' יושלמי ברכות פ"ט ה"א כי מי גוי גדול אשר לו א' קרובים אליו, בכל מיני קריבות עי"ש.

ונתתי עשב בשדך:

עי' צסידור יעצ"ץ שקשה להבין למה נקט משה רבינו בספר דברים לשון ונתתי הלא מפתח של גשמים ביד הקב"ה וכאן היה משמע כאילו משה נותן המטר, ועי' תפארת שלמה ריש פרשת ראה שהצדיק הוא המשפיע לכן כ' לשון ונתתי.

ולמדתם אותם את בליכם ולי:

מעשה שבא איש א' להרה"ק מבעלזא זצ"ל והוא היה אוהד לבית בעלזא אבל הוא שלח הבן שלו ליונעוורסטי והיה מודרני, אמר לו הרה"ק בפרשה זו כתיב מצות תפילין ואח"כ ולמדתם אותם את בניכם ואח"כ מצות מזוזה, לכאורה היה צריך לכתוב מצות תפילין ומזוזה ביחד בלי הפסק של מצוה אחרת באמצע, אלא הענין הוא כמו שכל אחד מבין שמצות תפילין ומצות

לע"נ

הרה"ח ר' דוד אליהו בן הרה"ח ר' יוסף חיים גרינוואלד זצ"ל

לע"נ

הרה"ח ר' בנימין גייטש בן הרה"ח ר' ישראל חזקוני זצ"ל

פרשה זו אריכות בחטא העגל אע"פ שכבר הוכיח אותם בפרשת דברים על חטא המרגלים, אלא שמדבר כאן על ארץ ישראל איך שיהיה לעתיד, וידוע שישמעאל מונע ביאת משיח ע"י קטרוגו על חטא העגל, והנה צאמרי אמת איתא ששבירת הלוחות לא כלל שבת, כי שבת הוא האות שבין הקב"ה לישראל ולכן אחר הפיוס בחטא העגל אמר משה רק באבותך חשק ה' לאהבה אותם ויבחר בזרעם אחריהם וכ' הרמז"ן להוציא את עשו וישמעאל.

עוד יש לבאר אריכת הלשון להזכיר חטא העגל להורות שכל הקיטרוג נגד ישראל לא יועיל כי הקב"ה יודע כבר הכל, ואעפ"י כ' מחל להם ונתן להם א"י, עשיית ארון עץ רמז לתורה שבע"פ עץ חיים היא למחזיקים בה, וכן מצואר צפנה"ק שתוכחת משה במשנה תורה כדי להגיד המקטריגים שהוא יודע הכל, ומספרים כן על האוהב ישראל מאפטא ש' תוכחה מגולה לכולל טבריא ואח"כ' מכתב התחזקות כנ"ל.

מיטב ברכותינו ואיחולנו נשגר בזאת מעומקא דליבא אל האי גברא יקירא וחשיבא, מעוטר בכל מידה נכונה, טוב שכן טוב, איש חמודות יקר שבערכין, כביר המעש בפעולותיו המרוכות למען הכלל והפרט, ידוע בקולו הערב, כבוד ידידנו הדגול ר' שמואל לעוו הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת בנו שיחי' בשעטו"מ ובמזל"ט יהי"ר מן קדם אבוהון די בשמיא שיזכה לראות רב נחת דקדושה מכל יוצ"ח במידה מרובה וגדושה מתוך חדווה והרחבת הדעת ומתוך בריות גופא ונהורא מעליא לטובה ולברכה, אכ"ר

מזוזה לא נשתנה בימי משה רבינו שניתנה תורה בהר סיני, כמו כן אנחנו עושים המזוזות והתפילין בלי שום שינוי, דהיינו על הקלף ובדיו הנעשית באופן שקבלנו הלמ"מ, הגם שיש אופנים שונים איך לעשות בזמנינו נייר ודיו באופן יותר נאה, אעפ"י כ' לא ראינו תפילין ומזוזה מודרני, כמו כן חינוך הבנים והבנות צריך להיות באופן שקבלנו מהר סיני, תורה ציוה לנו משה מורשה, הוא ירושה מאבות אבותינו בלי שום שינוי.

וקשרתם אותם לאות על ידכם והיו לטוטפות ב"י עליהם:

יש דיון בין המפרשים מה עשו בני ישראל במדבר לענין תפילין, הגה"ק מהר"ל הכהן מלובלין ז"ל כ' סברא שהיה להם ד' בתים ורק ב' פרשיות כי ואהבת והיה אם שמוע ניתן להם רק לאחר ארבעים שנה, אבל הבתים הם הלכה למשה מסיני, והגה"ק מהרמ"מ מליובאוויטש ז"ל הביא ראיה נפלאה מרש"י בפרשת בא שכ' על טוטפות טט בכתפי ופת באפרקי שהם אדבע "בתים" ובפרשת ואתחנן כ' שהם ארבע "פרשיות", מצואר כדברי הגה"ק מהר"ל הכהן ז"ל, אמנם צאמרי אמת הוכיח שלא כדבריו אלא שהיה להם פרשת והיה אם שמוע גם ביציאתם ממצרים, שבפרשה הקודמת המתחלת כי הארץ כ' רש"י שזה נאמר להם ביציאתם ממצרים, ובתחילת והיה אם שמוע כ' רש"י שזה המשך לפרשה דלעיל, משמע שוהיה אם שמוע נאמר להם ביציאתם ממצרים, ושמע ישראל הלא אמרו השבטים כמצואר צמלק פרשת ויחי, ויתכן מאוד שגם ואהבת בכלל, לכן נראה יותר שהיה להם כל הד' פרשיות ג"כ.

תפילת משה נחלקו רש"י והרמז"ן אם זה היה בארבעים האמצעיים או ארבעים הראשונים ועי' בעה"ט שיש נח תיבות בתפילה זו כי מצא חן בעיני ה'. עי' חת"ס עה"פ למען ירבו ימיכם וימי בניכם שמכאן תחיית המתים והכונה שבאמת נהיה מתביישים לעת"ל מהאבות הק' אמנם לאחר גלות של אלפים שנה ועדיין אנו מאמינים בזה אנו שווים להם עיי"ש לשונו.

שבת מברכין חודש אלול
המולד: יום שב"ק, שעה 8, 16 מינוטין, 5 חלקים
ראש חודש ביום שב"ק ולמחרתו ביום הראשון בשבת

לע"נ
הרה"ח ר' פינחס בן הרה"ח ר' בנימין ביינוש וזנבוים זצ"ל
אשר הלך לעולמו לאחר שהזדקן ביסורים קשים וקבלם באהבה בשב"ק פר' שמיני לסדר 'בקרובי אקדש' - נוניסן תשנ"ז

